

Projekt

z dnia 23 grudnia
Zatwierdzony przez

Signed by /
Podpisano przez:

Janusz Marek Opyd

.....
Date / Data: 2025-
12-23 13:40

**UCHWAŁA NR XXVII/000/2025
RADY GMINY SZCZAWA**

z dnia 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Szczawa
na rok 2026.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.), art 41 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 r. poz. 1939, ze zm.), Rada Gminy Szczawa, uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Szczawa na 2026 rok, który zawiera preliminarz wydatków w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Szczawa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Szczawa

Andrzej Kaliciński

**Gminny Program Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych i
Przeciwdziałania Narkomanii Gminy
Szczawa na rok 2026**

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
Rozdział I. Uwarunkowania i podstawy prawne programu.....	4
Rozdział II. Diagnoza problemów alkoholowych.....	8
Rozdział III. Diagnoza problemów związanych z narkomanią oraz uzależnieniami behawioralnymi.....	10
Rozdział IV. Informacje o Gminie Szczawa.....	12
Rozdział V. Diagnoza problemów i zapotrzebowania w Gminie Szczawa.....	14
Rozdział VI. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	18
Rozdział VII. Adresaci i realizatorzy Programu.....	19
Rozdział VIII. Cele Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026.....	20
Rozdział IX. Realizacja Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026.....	22
Rozdział X. Źródła finansowania działań przewidzianych do realizacji w ramach Programu.....	24
Rozdział XI. Wdrożenie, monitorowanie i ewaluacja Programu.....	25
Podsumowanie.....	27

Wprowadzenie

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Szczawa na rok 2026 jest dokumentem określającym działania mające na celu minimalizowanie negatywnych skutków nadużywania alkoholu oraz wspieranie profilaktyki i promowanie terapii uzależnień od alkoholu i narkotyków na terenie gminy. Dokument przedstawia kierunki działań mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Program został opracowany zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, Ustawy z dnia 11 września 2015 o zdrowiu publicznym oraz innymi aktami prawnymi regulującymi politykę społeczną w Polsce.

Program stanowi odpowiedź na potrzeby mieszkańców wynikające ze specyficznych uwarunkowań Gminy Szczawa. Podstawą do jej opracowania była analiza lokalnych danych oraz diagnoza potrzeb społecznych. Celem Programu jest wydłużenie życia mieszkańców Gminy Szczawa poprzez ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Równoważnym celem jest też wyeliminowanie zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież. Program zorientowany jest na współpracę z różnymi instytucjami zajmującymi się pomocą społeczną działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej, takimi, jak: edukacja, kultura, promocja zdrowia, profilaktyka, psychoedukacja, pomoc osobom niepełnosprawnym i seniorom, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Należy jednak podkreślić, że Program nakreśla jedynie kierunek podejmowanych działań. Szczegóły konkretnych inicjatyw, projektów i interwencji powinny wynikać z kolejnych dokumentów, dostosowanych do założeń Programu oraz być zgodne z zapotrzebowaniem mieszkańców Gminy Szczawa.

Rozdział I

Uwarunkowania i podstawy prawne tworzenia Programu

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Szczawa na rok 2026 jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Poprzez jego uchwalenie możliwa jest realizacja zadań własnych gminy związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz profilaktyką. Na podstawie Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) obowiązkiem każdej gminy jest prowadzenia działań w zakresie ochrony zdrowia.

Oprócz ww. ustawy, niniejszy Program został sporządzony i będzie realizowany z uwzględnieniem stosownych przepisów:

- 1) Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023, poz. 2151);
- 2) Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023, poz. 1283 ze zm.);
- 3) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023, poz. 1939);
- 4) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2024, poz. 1673);
- 5) Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz.U. z 2024, poz. 799 ze zm.);
- 6) Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2024, poz. 1670);
- 7) Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020, poz. 1449);
- 8) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642).

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Uwzględnia on cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz

przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia 2021-2025, który jest dokumentem strategicznym dla zdrowia publicznego, a więc podstawą działań w tym zakresie. Założenia niniejszego Programu są również zgodne z nadrzędnym celem Małopolskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026, którym jest wzmacnianie działań kształtujących prozdrowotny styl życia ze szczególnym uwzględnieniem redukcji szkód o charakterze rodzinnym, społecznym i zdrowotnym związanych ze spożywaniem alkoholu, używaniem substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi.

Podstawą prawną działań związanych z zapobieganiem problemom alkoholowym w Polsce jest Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W myśl tej ustawy obowiązkiem każdej gminy jest powołanie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Komisja działa w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który również jest wymagany na mocy tej ustawy. Gminny program sporządzany jest na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Powyżej wymieniona ustawa reguluje również zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy domowej;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Przewidziane działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach socjoterapeutycznych;
- 4) opiekuńczo-wychowawcze wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Podstawą prawną działań związanych z zapobieganiem narkomanii w Polsce jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Przeciwdziałanie narkomanii również należy do zadań własnych gminy.

Na podstawie tej ustawy określone są działania, dzięki którym gmina realizuje cel przeciwdziałania narkomanii:

- 1) prowadzenie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej;
- 2) zapewnienie leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych;
- 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
- 4) nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- 5) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerozu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- 6) nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wspomina również, że elementem gminnego programu mogą być też zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Kwestie związane z profilaktyką oraz promocją zdrowia reguluje ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2015 poz. 1916). Określa ona, że wśród zadań z zakresu zdrowia publicznego, wymienione zostały takie działania, jak:

- 1) monitorowanie i ocena stanu zdrowia społeczeństwa, zagrożeń zdrowia oraz jakości życia związanej ze zdrowiem społeczeństwa;
- 2) edukacja zdrowotna dostosowana do potrzeb różnych grup społeczeństwa, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych;
- 3) promocja zdrowia:
 - a) kreowanie postaw zdrowotnych i społecznych sprzyjających profilaktyce zachowań ryzykownych;
 - b) zapobieganie uzależnieniom oraz skutkom zdrowotnym i społecznym wynikającym z uzależnień;
- 4) profilaktyka chorób;
- 5) działania w celu rozpoznawania, eliminowania lub ograniczania zagrożeń
- 6) i szkód dla zdrowia fizycznego i psychicznego w środowisku zamieszkania,
- 7) nauki, pracy i rekreacji;
- 8) analiza adekwatności i efektywności udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej
- 9) w odniesieniu do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych społeczeństwa;
- 10) inicjowanie i prowadzenie:
 - a) działalności naukowej w zakresie zdrowia publicznego,
 - b) współpracy międzynarodowej dotyczącej działalności naukowej w zakresie zdrowia publicznego;
- 11) rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego;
- 12) ograniczanie nierówności w zdrowiu wynikających z uwarunkowań społeczno-ekonomicznych;
- 13) działania w obszarze aktywności fizycznej.

Rozdział II

Diagnoza problemów alkoholowych

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Spożywanie alkoholu ma szkodliwy wpływ na funkcjonowanie ludzkiego organizmu. Do negatywnych następstw picia alkoholu zalicza się m.in.:

- 1) występowanie nowotworów;
- 2) nieprawidłowe funkcjonowanie wątroby skutkujące np. marskością wątroby;
- 3) ostre zapalenie trzustki;
- 4) uszkodzenie układu pokarmowego;
- 5) upośledzenie układu krwionośnego skutkujące np. nadciśnieniem tętniczym;
- 6) upośledzenie układu odpornościowego;
- 7) osłabione funkcjonowanie poznawcze;
- 8) zanik tkanki mózgowej;
- 9) palimpsest - częściowy lub całkowity zanik pamięci w wyniku upojenia alkoholowego;
- 10) alkoholowy zespół amnestyczny (zespół Korsakowa);
- 11) zmiany zachowania, drażliwość, agresywność;
- 12) delirium – psychozy/majaczenie alkoholowe¹.

Nie istnieje tzw. bezpieczna dawka alkoholu, dlatego szczególnie kobiety w ciąży powinny się go wystrzegać. Picie alkoholu przez kobiety oczekujące dziecka nie jest obojętne dla zdrowia ich nienarodzonych dzieci i może doprowadzić do zaburzenia określanego jako płodowy zespół alkoholowy (*Fetal Alcohol Syndrome, FAS*). To zaburzenie charakteryzuje się występowaniem nieprawidłowości w rozwoju fizycznym oraz poznawczym dziecka².

Picie alkoholu stanowi poważny problem zdrowotny i społeczny współczesnego świata. Jest dotkliwym obciążeniem dla gospodarki, zaburza życie jednostek, funkcjonowanie

1 Bąbała, O. Działo, J., Deptuła, W. (2011). Alkohol a zdrowie, *Kosmos: Problemy Nauk Biologicznych*, 290 (16), 189-194.

2 Butcher, J. N., Hooley, J. M., Mineka, S. (2015). *Psychologia zaburzeń*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

rodziny i środowiska³. Wśród szkodliwych społecznie skutków picia alkoholu wymienia się m.in.:

- 1) przemoc domową;
- 2) rozpad małżeństwa/rodziny;
- 3) utratę pracy;
- 4) śmiertelne wypadki drogowe;
- 5) zabójstwa;
- 6) aresztowania;
- 7) agresywne starcia z policją;
- 8) zwiększone prawdopodobieństwo popełniania przestępstw;
- 9) obrażenia w wyniku rozbojów⁴.

Alkoholizm to inna nazwa uzależnienia/choroby alkoholowej. Obecnie Światowa Organizacja Zdrowia nie zaleca już używania określenia „alkoholizm” z powodu kontrowersyjnego znaczenia. Preferowany jest termin „zespół uzależnienia od alkoholu”, który oznacza stan psychiczny i fizyczny spowodowany piciem alkoholu, charakteryzujący się określonymi zachowaniami bądź reakcjami, w których okresowo lub stale pojawia się przymus picia alkoholu po to, by doświadczyć jego działania na psychikę, a niekiedy również po to, aby uniknąć dyskomfortu związanego z jego odstawieniem; tolerancja nie jest cechą konieczną⁵.

3 Gromadecka-Sutkiewicz, M., Dziwak, A., Kłos, J. (2008). Młodzież licealna i alkohol, *Problemy higieny i epidemiologii*, 89(2), 293-296.

4 Butcher, J. N., Hooley, J. M., Mineka, S. (2015). *Psychologia zaburzeń*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

5 World Health Organization (1992). *ICD-10 classification of mental and behavioral disorders: Clinical descriptions and diagnostic guidelines*. World Health Organization.

Rozdział III

Diagnoza problemów związanych z narkomanią oraz uzależnieniami behawioralnymi

Kolejnym problemem, przed którym stoi współczesny świat, jest narkomania. W ostatnich latach wzrosła dostępność i przyzwolenie społeczne na zażywanie substancji psychoaktywnych innych niż alkohol⁶. W Polsce z powodu przedawkowania ginie ok. 250 osób, a kilkaset tysięcy jest uzależnionych⁷.

Narkotyki to potoczne określenie substancji psychoaktywnych, które można podzielić w następujący sposób:

- 1) środki uspokajające - barbiturany;
- 2) amfetaminy – amfetamina, kokaina;
- 3) narkotyki – opium, morfina, hedoina, kodeina, metadon;
- 4) środki psychodeliczne i halucynogenne – kanabinole (marihuana, haszysz), meskalina (psylocybina – grzyb halucynogeny, LSD, PCP);
- 5) środki przeciwlękowe - benzodiazepiny⁸.

Każda grupa substancji psychoaktywnych wykazuje inne działanie, ale łączy je fakt oddziaływania na układ nerwowy i destrukcyjny wpływ na narządy. Podobnie jak spożywanie alkoholu, zażywanie narkotyków ma negatywne konsekwencje dla życia społecznego, takie jak np. przemoc domowa, utrata pracy, rozpad rodziny, skłonność do przestępstw.

Dopalacze są natomiast substancjami o silnym działaniu psychoaktywnym, to tzw. mieszanek narkotyków. Są bardzo niebezpieczne, ponieważ nikt do końca nie wie, co wchodzi w ich skład. Często zawierają substancje psychoaktywne pochodzenia roślinnego i chemicznego. Skutki zdrowotne zażywania dopalaczy zależą przede wszystkim od substancji, jakie wchodzi w ich skład. Najczęstsze konsekwencje to uzależnienie, zatrucie toksynami i

6 Motyka, M., 2013. Dynamika zjawiska narkomanii: nowe populacje zażywających narkotyki, *Problemy Higieny i Epidemiologii*, 94(3), 435-445.

7 Nowacka, A., Olszowy, Z., Kapala, M., Anczyk, E., Miśkiewicz, Ł. (2010). Narkotyki „sposobem” na życie, *Medycyna środowiskowa*, 13(4), 45-49.

8 Butcher, J. N., Hooley, J. M., Mineka, S. (2015). *Psychologia zaburzeń*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

śmierć. Są tańsze niż tzw. klasyczne narkotyki, dlatego najbardziej narażonymi na uzależnienie od nich grupami są dzieci i młodzież⁹.

Uzależnienia behawioralne to formy zaburzeń (nałogów) niezwiązanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, a z niekontrolowanym wykonywaniem pewnych czynności. Uzależnienia behawioralne od maja 2013 (data opublikowania klasyfikacji DSM–V) obejmują tylko zaburzenie uprawiania hazardu (dawniej hazard patologiczny). Formalnie do grupy tych zaburzeń możemy zaliczyć jedynie zaburzenie uprawiania hazardu, natomiast nieformalnie – szereg zachowań, które stanowią przejaw patologii ze względu na intensywność ich podejmowania (i na konsekwencje, jakie ponosi jednostka), a nie sam fakt angażowanie się w nie. To właśnie odróżnia tzw. uzależnienia behawioralne od zachowań problemowych czy ryzykownych. Nieformalnie wśród zaburzeń behawioralnych można wymienić: ortoreksję, pracoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od grania w gry wideo¹⁰.

Rozdział IV

Informacje o Gminie Szczawa

Charakterystyka ogólna gminy

Szczawa to wieś w Polsce, w województwie małopolskim, w powiecie limanowskim. Od 1 stycznia 2025 to siedziba gminy wiejskiej Szczawa. Wcześniej, w latach 1973–2024, wieś była położona w gminie Kamienica. Gmina ma górski charakter, obejmuje miejscowość Szczawa wraz z przysiółkami. Przez gminę przebiega droga wojewódzka DW 968, łącząca ją z Mszaną Dolną i Nowym Sączem. Gmina Szczawa sąsiaduje z następującymi gminami:

- 1) Gmina Kamienica;
- 2) Gmina Mszana Dolna;
- 3) Gmina Niedźwiedź;
- 4) Gmina Dobra;
- 5) Gmina Ochotnica Dolna;

9 Kata, J., Rzym, J. (2017). Konsekwencje medyczne oraz identyfikacja objawów zachowań towarzyszących zażywaniu narkotyków, w: Dudzik, I., Czuba, B. (red.), *Edukacja, sztuka, etyka w kontekście filozofii Platona – od teorii do praktyki*. Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu, 37-48.

10 Rowicka, M. (2015). *Uzależnienia behawioralne*. Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

6) Gmina Nowy Targ;

7) Gmina Słupnice

Sytuacja demograficzna

Gmina Szczawa liczy obecnie ok. 1830 mieszkańców (stan na 1 stycznia 2025 roku). Gmina traci mieszkańców – liczba ludności spadła z 1974 do 1863 osób w latach 2011–2021 (ok. 5–6% spadku). Występuje starzenie się społeczeństwa oraz wyraźny odpływ młodych do większych miast.

Sytuacja społeczna

Szczawa to niewielka, ale zintegrowana społeczność z aktywnym kapitałem społecznym. Działają tu liczne organizacje pozarządowe, w tym: Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Rozwoju Szczawa, Związek Podhalan, Klub Sportowy „Szczawa”.

Działa szkoła podstawowa i przedszkole, jednak brak szkół ponadpodstawowych, młodzież dojeżdża do Limanowej, Mszany Dolnej i Nowego Sącza.

Ograniczony jest dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i psychologicznej, mieszkańcy Szczawy są zmuszeni do wyjeżdżania poza gminę, aby zadbać o swoje zdrowie. W Szczawie znajduje się tylko Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, który nie jest jednak dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Widocznie wzrasta zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i senioralne z powodu starzenia się mieszkańców.

Sytuacja gospodarcza i rynek pracy

Gospodarka ma charakter lokalny, dominuje:

- 1) leśnictwo i drzewnictwo,
- 2) drobne rolnictwo (gł. hodowla, łąki i pastwiska),
- 3) niewielka przedsiębiorczość usługowo-budowlana,
- 4) handel;
- 5) agroturystyka.

Brakuje dużych pracodawców, a wielu mieszkańców dojeżdża do pracy poza gminę. Dochody mieszkańców są niższe od średniej powiatowej, co zwiększa podatność części rodzin na problemy społeczne, w tym uzależnienia.

Infrastruktura i warunki lokalowe

Kondycja dróg lokalnych jest zróżnicowana, część wymaga modernizacji. Transport publiczny jest słabo rozwinięty, co ogranicza mobilność młodzieży i seniorów. Brakuje dużych parkingów oraz infrastruktury rekreacyjnej w skali odpowiadającej gminom turystycznym.

Środowisko i walory przyrodnicze

Szczawa jest gminą o widocznym potencjale turystycznym. Szczawa posiada wyjątkowe walory turystyczne i uzdrowiskowe, m.in. wody mineralne o korzystnym wpływie na zdrowie oraz piękne widoki. Posiada: lasy, potoki górskie, warunki sprzyjające leczeniu klimatycznemu i rozwojowi uzdrowiska. Atutem jest też bliskość Gorczańskiego Parku Narodowego. Znaczna część terenów ma ograniczenia w zabudowie z powodu ochrony krajobrazu i ryzyka powodziowo-osuwiskowego.

Rozdział V

Diagnoza problemów i zapotrzebowania w Gminie Szczawa

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych została wykonana w oparciu o rozmowy z mieszkańcami Gminy Szczawa oraz o dane otrzymane w jednostkach działających na terenie gminy tj. w urzędach, ośrodkach pomocy społecznej, posterunkach policji, ośrodkach zdrowia oraz od Komisji Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych w Gminie Kamienica. Przy diagnozowaniu problemów alkoholowych w Gminie Szczawa posłużono się informacjami pochodzącymi także z doświadczeń z lat ubiegłych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 – 2026.

Diagnoza wskazuje nie tylko rodzaje problemów, ale pozwala także określić zasoby i sprawdzić zapotrzebowanie na różnego typu działania, natomiast prowadzona systematycznie pozwala na monitorowanie problemów alkoholowych i staje się punktem wyjścia do ewaluacji. Celem diagnozy jest więc uzyskanie możliwie pełnego rozeznania w zakresie rozmiarów poszczególnych problemów, zaś monitorowanie dodatkowo pozwala na uchwycenie dynamiki zjawisk i na udzielenie odpowiedzi, czy podjęte działania przyczyniły się do osiągnięcia zakładanych celów.

Diagnoza problemów alkoholowych w latach 2020-2025 na terenie Gminy Szczawa

Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamienicy w latach 2020-2024 wszczęła postępowanie o leczenie alkoholowe z 8 osobami w miejscowości Szczawa. Jednak Komisja nie dysponuje wiedzą o sposobie zakończenia leczenia alkoholowego. Natomiast w roku 2025, do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczawie, nie wpłynął żaden wniosek o leczenie alkoholowe.

Analiza SWOT polityki profilaktycznej w Gminie Szczawa

Silne strony	Słabe strony
a) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i	a) problem uzależnień już u uczniów szkoły podstawowej;

edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomani; b) działania GKRPA skierowane do różnych grup wiekowych; c) widoczność GKRPA oraz problematyki dotyczącej profilaktyki i promocji zdrowia podczas imprez na terenie Szczawy oraz w postaci plakatów, ulotek, postów na Facebooku; d) współpraca z jednostkami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy domowej i uzależnieniom.	b) uzależnienia i współuzależnienia w rodzinach występujące od pokoleń; c) brak kontroli nad sprzedażą środków psychoaktywnych osobom nieletnim; d) ograniczony dostęp do pomocy psychologicznej dla mieszkańców; e) polska „kultura” picia – wzorzec kulturowy dotyczący picia alkoholu w różnych sytuacjach; f) brak punktu konsultacyjnego ds. uzależnień.
Szanse	Zagrożenia
a) nowe działania ukierunkowane na profilaktykę z uwzględnieniem inicjatyw dedykowanych dla dzieci i młodzieży jako grupy o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych; b) współprace z instytucjami zajmującymi się leczeniem uzależnień, np. poradniami i ośrodkami; c) edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień; d) upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień	a) łatwy dostęp do środków psychoaktywnych oraz alkoholu przez młodzież; b) alkohol jako jedyna ucieczka od problemów z powodu ograniczonej dostępności pomocy; c) stygmatyzacja osób sięgających po pomoc specjalisty bądź objętych procedurą „Niebieska Karta”; d) nieobjęcie działaniami profilaktycznymi wszystkich mieszkańców; e) powtórna wiktyimizacja osób doznających przemocy domowej bądź mających w rodzinie problem uzależnienia.

behawioralnych oraz cyberprzemocy; e) udostępnianie informacji na temat dostępnych form specjalistycznej pomocy; f) zwiększanie widoczności środków motywowania do podjęcia i kontynuacji leczenia odwykowego.	
---	--

Wymieniony powyżej zestaw silnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń obejmuje kilka różnych obszarów, chociaż nie wyczerpuje katalogu problemów społecznych, z którymi gminie może przyjąć się zmierzyć. Powyższe zagadnienia są jednak kluczowymi dla planowania i realizowania celów strategicznych dla niniejszego Programu. Analiza posłuży także do zdefiniowania założeń i określenia kierunków działań strategicznych. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy zasobów Gminy Szczawa, wskazano kluczowe problemy społeczne, na których powinny skupić się działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, aby z jednej strony eliminować źródła tych problemów, ale z drugiej minimalizować ich skutki.

Na podstawie diagnozy można wskazać obszary i czynniki zwiększające ryzyko występowania problemów alkoholowych:

- 1) ograniczony dostęp do specjalistów;
- 2) ograniczona możliwość rozwoju;
- 3) ubóstwo i brak stabilności finansowej zwiększają podatność na problemy uzależnień;
- 4) migracja zarobkowa;
- 5) starzenie się społeczeństwa.

Zapotrzebowanie na działania profilaktyczne

Przewodnicząca GKRPA rozmawiała z przedstawicielami różnych grup wiekowych, zarówno dziećmi i młodzieżą oraz z osobami dorosłymi na temat tego, jak oceniają działania Komisji i jakie widzą zapotrzebowania na działania profilaktyczne w 2026.

Zapotrzebowanie na działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży:

- 1) zainteresowaniem cieszył się konkurs plastyczno-profilaktyczny, dlatego planowana jest jego kolejna edycja w 2026;
- 2) również pozytywnie odebrano akcję sprawdzania trzeźwości kierowcom przez uczniów, dlatego planowana jest jej kolejna edycja;
- 3) proponowanie alternatywnych form spędzania czasu we ferie i wakacje, np. kolejne edycje warsztatów plastycznych;
- 4) konieczność prowadzenia działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w szkołach;
- 5) prelekcje o tematyce profilaktycznej w ramach lekcji wychowawczych.
- 6) psychoedukacja (zajęcia w formie warsztatowej prowadzone przez psychologa);
- 7) należy też pochylić się nad tematyką cyberprzemocy i hejtu oraz uzależnienia od telefonu wśród uczniów.

Zapotrzebowanie na działania profilaktyczne wśród dorosłych:

- 1) powstanie punktu konsultacyjnego przy Urzędzie Gminy Szczawa;
- 2) podniesienie świadomości społecznej na temat możliwości zasięgnięcia specjalistycznej pomocy w przypadku uzależnienia, przemocy domowej i kryzysów psychicznych, np. o ofercie leczenia odwykowego bądź konsultacji psychologicznych;
- 3) psychoedukacja na temat tego, że nie istnieje „bezpieczna dawka alkoholu” (to szczególnie ważne w kontekście profilaktyki FAS oraz bezpieczeństwa drogowego);
- 4) organizowanie prelekcji o tematyce profilaktycznej również dla dorosłych, szczególnie o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom u dzieci;
- 5) pozytywnie oceniono organizowane w trakcie wakacji warsztaty plastyczne dla dzieci i młodzieży, stwierdzono też chęć organizacji takich wydarzeń dla dorosłych i całych rodzin.

Zapotrzebowanie na działania profilaktyczne wśród seniorów:

- 1) powstanie Klubu Seniora;
- 2) objęcie działaniami profilaktycznymi również seniorów.

Rozdział VI

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- 1) inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką, psychoedukacją na temat uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii;
- 2) współpraca z innymi instytucjami zaangażowanymi w politykę społeczną w celu poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Szczawa;
- 3) udzielanie wsparcia oraz informacji na temat uzyskania możliwej pomocy psychologicznej w przypadku uzależnienia lub zagrożenia przemocą domową,
- 4) motywowanie osób uzależnionych oraz członków ich rodzin do skorzystania z pomocy;
- 5) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, polegających na motywowaniu osób do podjęcia leczenia odwykowego, udzielaniu informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, kierowaniu osób zgłoszonych do GKRPA na badania specjalistyczne (finansowanie opinii z badania psychiatrycznego i psychologicznego), kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawach zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 6) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym w celu umacniania zachowań abstynenckich;
- 7) opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy;
- 8) kontrola przestrzegania zasad warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

Rozdział VII

Adresaci i realizatorzy Programu

Działania przedstawione w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 mają charakter ciągły i są przeznaczone dla:

- 1) mieszkańców Gminy Szczawa z uwzględnieniem wszystkich grup wiekowych;
- 2) uczniów Szkoły Podstawowej nr 1 w Szczawie;
- 3) osób zagrożonych uzależnieniem lub współuzależnieniem;
- 4) osób uzależnionych od alkoholu lub substancji psychoaktywnych;
- 5) osób zagrożonych przemocą w rodzinie/osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 6) rodzin osób z problem uzależnień i przemocy w rodzinie.

Oprócz działań skierowanych do grup ryzyka i osób cierpiących z powodu uzależnień, przewidziane są też inicjatywy promujące zdrowie i trzeźwość o charakterze profilaktycznym, które swoim zasięgiem obejmą teren Gminy Szczawa. Będą to działania edukacyjne, skierowane głównie do dzieci i młodzieży.

Realizatorami przedstawionych działań są następujące podmioty/instytucje:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 3) Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 4) placówki opieki zdrowotnej;
- 5) placówki oświatowe;
- 6) kluby sportowe i organizacje młodzieżowe;
- 7) organizacje pozarządowe;
- 8) organizacje kościelne;
- 9) instytucje realizujące zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statutowych.

Rozdział VIII

Cele Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026

Celami strategicznymi Programu są: wydłużenie życia mieszkańców Gminy Szczawa, poprawa jakości życia i stanu zdrowia oraz ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu poprzez podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców gminy oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktyczno-edukacyjnych.

Celami operacyjnymi są: profilaktyka, zapobieganie oraz redukcja spożycia alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie uzależnień behawioralnych i związanych z nimi problemów zdrowotnych, społecznych oraz innych zachowań ryzykownych występujących obecnie na terenie Gminy Szczawa.

Nadrzędnymi celami programu są ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz wyeliminowanie zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

Cele operacyjne realizowane będą poprzez podjęcie działań w następujących obszarach:

- 1) promocja zdrowia – adresowana do wszystkich mieszkańców Gminy Szczawa (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- 2) edukowanie na temat szkodliwości picia przez kobiety w ciąży (profilaktyka *FAS*);
- 3) profilaktyka – adresowana głównie do grup ryzyka uzależnieniem lub współuzależnieniem; zastosowanie:
 - a) profilaktyki dotyczącej szkodliwego picia alkoholu - adresowanej do grup, wśród których wzorec picia powoduje już szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu;
 - b) profilaktyki selektywnej – skierowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;

- c) profilaktyki wskazującej – skierowanej do grup lub osób wykazujących wczesne oznaki problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, lecz niespełniających kryteriów diagnostycznych szkodliwego picia ani uzależnienia; minimalizowanie szkód.

Główne kierunki działań:

- 1) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym;
- 2) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, a także związanych z uzależnieniami behawioralnymi;
- 3) zapewnienie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomania lub przemoc domowa;
- 4) wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji udzielających wsparcia w przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu problemu uzależnień lub przemocy.

Rozdział IX

Realizacja Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026

Realizacja zadań zawartych w Gminnym Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii wykonana zostanie poprzez:

- 1) promowanie pozytywnych postaw społecznych i zdrowego stylu życia;
- 2) utrwalenie postaw abstynenckich w środowisku dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych;
- 3) organizowanie konkursów promujących zdrowie i wolność od uzależnień;
- 4) wdrażanie programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży w wieku szkolnym oraz do osób dorosłych sprzyjających kształtowaniu się pozytywnych postaw i zachowań prozdrowotnych;
- 5) dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych w Gminie Szczawa;
- 6) dofinansowanie zakupu niezbędnych materiałów edukacyjnych o tematyce profilaktycznej;
- 7) dofinansowanie udziału w szkoleniach, konferencjach i warsztatach o tematyce profilaktycznej dla uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym członków Komisji, pracowników Urzędu Gminy oraz mieszkańców Gminy Szczawa, w tym uczniów;
- 8) organizowanie lokalnych kampanii profilaktycznych i kampanii na rzecz promowania bezpieczeństwa oraz zdrowia, w tym także bezpieczeństwa drogowego;
- 9) zwiększenie świadomości społecznej w zakresie profilaktyki dotyczącej ryzyka wystąpienia szkód wynikających ze spożywania alkoholu oraz zażywania narkotyków poprzez m.in. rozpowszechnianie ulotek, plakatów i organizację spotkań, np. prelekcji lub warsztatów o tematyce profilaktycznej w szkołach lub świetlicy środowiskowej;
- 10) dofinansowanie świetlicy środowiskowej w sprzęty i materiały niezbędne do prowadzenia działalności z zakresu profilaktyki i wsparcia, warsztatów tematycznych, programów i spektakli profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży;
- 11) dofinansowanie wyjazdów i wycieczek dla dzieci z terenu Gminy Szczawa;

- 12) dofinansowanie zajęć dodatkowych umożliwiających zapewnienie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież oraz inne osoby zagrożone skutkami nadużywania alkoholu i narkotyków;
- 13) wspieranie przedsięwzięć gminnych mających na celu propagowanie zdrowego, trzeźwego stylu życia poprzez dofinansowanie np. zajęć pozalekcyjnych dla dzieci, Klubu Seniora, lokalnych imprez i festynów rodzinnych;
- 14) prowadzenie działań informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 15) pomoc rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 16) stosowanie przez GKRPA, GOPS, Policję, placówki oświatowe i służbę zdrowia procedury interwencji w sprawach przemocy domowej – wszczęcie procedury „Niebieska Karta”;
- 17) zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- 18) redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich;
- 19) współpraca GKRPA z jednostkami samorządu, organizacjami pozarządowymi, na rzecz działań edukacyjnych i profilaktycznych dotyczących uzależnień wśród dzieci, młodzieży, a także osób dorosłych;
- 20) finansowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mającej za zadanie podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, ponoszenie kosztów z tym związanych oraz kosztów innych działań GKRPA;
- 21) finansowanie leczenia osób uzależnionych bądź współuzależnionych;
- 22) wspieranie osób uzależnionych w szukaniu pomocy oraz pomoc w adaptacji osobom poddanym leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za prawidłową realizację Programu na rok 2026 jest Wójt Gminy Szczawa. Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy Szczawa.

Rozdział X

Źródła finansowania działań przewidzianych do realizacji w ramach Programu

Źródłem finansowania zadań Strategii są środki finansowe budżetu Gminy Szczawa pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ze środków własnych Gminy Szczawa zawartych w budżecie gminy na dany rok.

Zabezpieczone środki finansowe w kwocie 27.000,00 zł pochodzące z budżetu Gminy Szczawa zostały rozdysponowane w następujący sposób:

- I. Ochrona zdrowia – 27 000 zł, w tym:
 1. zwalczanie narkomanii – 2000 zł;
 - a) wydatki bieżące, w tym:
 - wydatki związane z realizacją ich zadań statutowych - 2000 zł;
 2. przeciwdziałanie alkoholizmowi – 25 000 zł;
 - a) wydatki bieżące, w tym:
 - wynagrodzenia i składki od nich naliczone – 21 100 zł;
 - wydatki związane z realizacją ich zadań statutowych – 3900 zł.

Rozdział XI

Wdrożenie, monitorowanie i ewaluacja Programu

Koordynatorem realizacji Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Szczawa na rok 2026 będzie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w składzie:

- 1) Przewodnicząca Komisji – Klaudia Jurkowska,
- 2) Wiceprzewodnicząca Komisji – mgr Natalia Rusnak;
- 3) Sekretarz Komisji – mgr Alina Krzak.

Realizacja celów strategicznych będzie monitorowana regularnie. Co roku, w okresie sprawozdawczym, Przewodnicząca Komisji przedstawi Radzie Gminy raport dotyczący realizacji celów i zadań wynikających z Programu. Monitoring i ewaluacja mają na celu ocenę, czy zaplanowane działania zostały wykonane, oraz czy osiągnięto zamierzone rezultaty. Ewaluacja pozwala także określić, w jakim stopniu przyczyniły się one do realizacji celów Programu oraz umożliwia doskonalenie podejmowanych działań. W wyniku procesu ewaluacji może pojawić się konieczność aktualizacji Programu, aby dostosować go do zmieniających się warunków prawnych, społeczno-gospodarczych oraz potrzeb mieszkańców Gminy Szczawa.

Stopień wdrożenia Programu zostanie oceniony na podstawie poniższych wskaźników monitoringowych. Większość z nich pochodzi ze zbiorów statystyki publicznej oraz zasobów informacyjnych podmiotów realizujących Program i współpracujących przy jego wdrażaniu. Wskaźniki dla poszczególnych celów strategicznych zostały określone tak, aby możliwe było śledzenie zmian w corocznych raportach sprawozdawczych.

Szczegółowy wykaz wskaźników przypisanych poszczególnym celom zawiera zamieszczona poniżej tabela.

L. p.	Cel strategiczny	Wskaźniki realizacji celów
1.	Przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu, narkotyków oraz uzależnieniom behawioralnym	a) liczba osób objętych działaniami GKRPA; b) liczba osób objętych programami i projektami na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom; c) liczba osób skierowanych do Zakładów

		Leczenia Uzależnień bądź skierowanych na terapię; d) liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2.	Profilaktyka i promocja zdrowia	a) liczba inicjatyw społecznych i psychoedukacyjnych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii; b) liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi.
3.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	a) liczba założonych Niebieskich Kart w roku kalendarzowym; b) liczba powołanych grup roboczych; c) liczba osób dotkniętych przemocą; d) liczba osób objętych poradnictwem e) specjalistycznym w związku z przemocą; f) liczba inicjatyw informacyjno- g) -edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej; h) liczba wniosków o ściganie sprawców i) przemocy lub podjęcie innych działań.

Podsumowanie

Dokument jest kluczowym narzędziem w działaniach Gminy Szczawa na rzecz poprawy sytuacji społecznej. Realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii na rok 2026 będzie miała na celu poprawę jakości życia mieszkańców poprzez próbę ograniczenia problemów wynikających z nadużywania alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz rozwój działań profilaktycznych i pomocowych skierowanych do wszystkich grup wiekowych. W roku kalendarzowym 2026 planowane jest rozpoczęcie działań skierowanych dla dorosłych oraz kontynuowanie działań profilaktycznych dedykowanych dla dzieci i młodzieży.

Strategia będzie regularnie monitorowana i poddawana ewaluacji, aby dostosować jej założenia do zmieniających się warunków społecznych i potrzeb mieszkańców. Działania przedstawione w tym dokumencie stanowią kontynuacji działań zapoczątkowanych w 2026 i będą też kontynuowane w kolejnych latach. Długofalowa realizacja przedstawionej strategii przyczyni się do znaczącej poprawy sytuacji społecznej w Gminie Szczawa.

Oprac. GKRPA

Uzasadnienie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Szczawa na rok 2026 jest dokumentem określającym działania mające na celu minimalizowanie negatywnych skutków nadużywania alkoholu oraz wspieranie profilaktyki i promowanie terapii uzależnień od alkoholu i narkotyków na terenie gminy. Dokument przedstawia kierunki działań mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Program został opracowany zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, Ustawy z dnia 11 września 2015 o zdrowiu publicznym oraz innymi aktami prawnymi regulującymi politykę społeczną w Polsce.

Program stanowi odpowiedź na potrzeby mieszkańców wynikające ze specyficznych uwarunkowań Gminy Szczawa. Podstawą do jej opracowania była analiza lokalnych danych oraz diagnoza potrzeb społecznych. Celem Programu jest wydłużenie życia mieszkańców Gminy Szczawa poprzez ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

oprac. GKRPA

Wójt

mgr inż Janusz Opyd

